

[Fuglsang.]

bestemt, ved en øjeblikkelig ophævelse, men ved en aftrapning over 20 måneder.

Mit parti har hele tiden været mod denne lovgivning som mod afgifter på befolkningens forbrugsvarer overhovedet. Vi har henvist til andre måder at sanere landets økonomi på — bl. a. på bekostning af de store, uproduktive militæruddgifter og ved en sundere og bredere handelspolitik. Vi har i skattemæssig henseende peget på en direkte beskatning, der lagde de største byrder på de stærkeste skuldre. Men når vi nu fremsætter vort forslag om tekstilskattens ophævelse, er det også, fordi nu må — set fra alle synsvinkler — hele grundlaget for disse afgifter være faldet bort. Allermindst regeringen tør og vil vel hævde, at den oprindelige valutamæssige motivering for den stadig skulle være til stede. Den har i hele sin tendens ikke mindst været en uret mod arbejderklassen, og det skulle vel ikke være sværere at gøre en uret god igen end at begå den. Det er et spørgsmål om god eller dårlig vilje.

Dertil kommer, at der nu i regeringen er optaget et parti, der principielt betragter tekstilskat som utøj. Dette synspunkt kan næppe være ændret. Spørgsmålet bliver derfor, om retsforbundet har forandret stilling med hensyn til utøj.

Alle forudsætninger skulle følgelig være til stede for at afskaffe denne skat, der trods alt ikke er mindre led nu, end den var i krigsårene. Rimeligt ville det være at afskaffe den på én gang, som det oprindeligt var meningen. De ulemper, dette kunne medføre i forretningslivet, ville ret hurtigt opvejes ved stigende omsætning. Dog har vi for om muligt at lette vort forslags praktiske gennemførelse alligevel bibeholdt aftrapningsprincippet, dog inden for en langt kortere termin, nemlig et halvt år, og således at den første og største nedsættelse af afgiften træder i kraft tidlig nok til at få indflydelse på julehandelen.

Hermed anbefaler jeg vort forslag til tingets hurtige og velvillige behandling.

Ordføreren for forslagsstillerne (Alfred Jensen): På den kommunistiske gruppes vegne har jeg den ære for det høje ting at fremsætte forslag til lov om ændringer i lov

om arbejdsanvisning og arbejdsløshedsforsikring m. v. (om forhøjelse af dagpenge, børnetillæg, huslejhjælp og brændselshjælp samt om afskaffelse af karenstidsbestemmelserne).

Det drejer sig om genfremsættelse af det forslag, som den kommunistiske gruppe fremsatte i december måned 1958, men som ikke blev færdigbehandlet. Ved forslagets første og eneste behandling her i tinget den 6. februar erkendte ministeren, at arbejdsløshedsunderstøttelsen til personer uden børn sammenholdt med arbejdsindtægten for ufaglærte arbejdere i 1958-59 ligger på et lavere niveau, end tilfældet var i 1934-35. Ministeren erkendte derfor, at det var rimeligt og naturligt, at spørgsmålene blev behandlet i et folketingsudvalg. Der er intet fremkommet fra dette udvalg, og vi mener derfor, at folketinget omgående med det nye folketingsårs begyndelse bør genoptage arbejdet angående forbedringen af de arbejdsløses forhold, så der snarest kan komme noget positivt ud deraf.

Siden vort forslag blev behandlet her i tinget, er arbejdsløsheds-kassernes ydelse blevet forhøjet som følge af det stigende prisniveau. Dagpengenes maksimale beløb udgør nu 14 kr. pr. dag, børnetillægget 1 kr. 50 øre pr. barn pr. dag og huslejhjælpen henholdsvis 99 og 66 kr. månedlig i købstæder og landkommuner.

Det betyder, at en arbejdsløs uden børn, der oppebærer maksimum, ikke kan komme op på mere end 107 kr. ugentlig; hertil kommer i vintermånederne brændselshjælpen. Tingets medlemmer vil sikkert kunne forstå, at det er en aldeles utilstrækkelig hjælp over for de krav, den arbejdsløse møder.

Det er netop baggrunden for de drøftelser og beslutninger om forbedring af de arbejdsløses forhold, der er foretaget på delegeretmøderne i de forskellige arbejdsløsheds-kasser i indeværende år. Delegeretmødet i Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse vedtog således en udtalelse om ændringer i en lang række af arbejdsløshedslovens bestemmelser. Ændringerne er stort set de samme, som vort forslag indeholder.

Vort forslag drejer sig for det første om en forhøjelse af dagpengeydelse med 20 pct., af børnetillægget med 100 pct. og af huslejhjælpen med 100 pct.

For det andet om en udvidelse af ad-

[Alfred Jensen.]

gangen til at få huslejhjælp samt huslejhjælpens udbetaling uge for uge i forbindelse med den almindelige hjælp.

For det tredje en ændring af reglerne for ydelse af brændselshjælp, så alle ledige i perioden fra 1. oktober til 31. marts får en brændselshjælp på 2 kr. for hver ledig dag.

For det fjerde ændring af grænsen for højeste daglige understøttelse, så grænsen for forsørgere med børn ansættes til fagets gennemsnitsfortjeneste og for andre til $\frac{4}{5}$ af denne.

For det femte afskaffelse af karenstiden.

Udgifterne ved gennemførelse af de foreslåede forhøjelser er ifølge ministerens oplysninger den 6. februar her i tinget på grundlag af kassernes udbetalinger i regnskabsåret 1957-58 beregnet til at udgøre 478,5 mill. kr. mod den faktiske udbetaling af 339,8 mill. kr. Det skulle give en merudgift på 138,7 mill. kr., og de gældende tilskudsregler ville medføre, at kasserne skulle udrede 46,7 mill. kr. af merudgifterne.

Forslagsstillerne mener ikke, at de forsikrede gennem kontingentforhøjelser ved forslagets gennemførelse skulle pålignes en sådan byrde. Derfor indeholder forslaget også en bestemmelse om forhøjelse af statens refusion af udgifterne til de såkaldte sociale ydelser, det vil sige forsørgertillæg, børnetillæg, huslejhjælp og brændselstillæg. Denne foreslås forhøjet fra 75 til 100 pct.

Det er en urimelighed, at de forsikrede skal bære nogen del af denne byrde. I arbejdsløshedsforsikringens første år, man kan godt sige mange år, nemlig fra 1907 og indtil anden verdenskrig, afholdt samfundet gennem hjælpekasse eller socialudvalg den fulde udgift ved sådanne ydelser. Ved arbejdsløshedskassernes overtagelse af denne opgave burde dette princip have været opretholdt, hvilket jo også var tilfældet for en del af hjælpen gennem flere år.

Der foreslås altså, at staten giver fuld refusion for disse såkaldte sociale ydelser. Herved vil arbejdsløshedskasserne ikke

komme ud for nogen forøget byrde som følge af de foreslåede forhøjelser. Kassernes merudgifter for året 1957-58 ville ifølge beregningen efter forslaget stige med 138,7 mill. kr., og det offentliges tilskud ville ifølge den samme beregning efter de forhøjede tilskudsregler stige med 143,8 mill. kr.

Vort forslag medfører således ikke nogen forringelse af kassernes økonomi, og der vil ej heller være tale om øgede kontingentbyrder på arbejderne ved sådanne ændringer i arbejdsløshedsloven.

Det er naturligvis en stor forhøjelse af statens udgifter, men når man tager i betragtning, at det er de arbejdsløse, det gælder, kan det ikke virke afskrækkende. Det drejer sig jo om 70 000 mennesker med familie og pårørende og om en gruppe af medborgere, man aldrig har ydet fuld retfærdighed. Når der ikke kan skaffes arbejde, så er samfundet moralsk forpligtet til at yde erstatning for tab af fortjeneste.

De fleste andre grupper af medborgere har fået deres indkomster forbedret ud over pristalsreguleringerne, men de arbejdsløse er blevet stående på satser, der fastsattes i 1946. Derfor skal der penge til for at foretage den opretning, der er nødvendig. Men man bør ikke begrænse ændringerne til en såkaldt ajourføring. Forbedringer, forhøjelser af hjælpen, er nødvendige. Den så ofte fremhævede fremgang i beskæftigelsen i dette år skulle jo med de nu gældende principper for tilskud til kasserne gøre en sådan forhøjelse mindre bekostelig for det offentlige, eftersom refusionen for hovedpartens vedkommende ydes i henhold til udbetalt hjælp.

Til slut skal anføres, at formanden for smedene, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, på DSMF's kongres gav udtryk for, at hjælpen til ledige uanset ledighedens årsag — ulykke, sygdom eller arbejdsløshed — bør være 22 kr. daglig, og at den egentlige understøttelse maksimalt burde være 155 kr. Den kommunistiske gruppe er enig i disse betragtninger. Vort forslag

[Alfred Jensen.]

åbner netop mulighed for sådanne ydelser. Vi håber, at forslaget får den nødvendige støtte, så de arbejdsløses forhold kan blive forbedret.

Idet jeg i øvrigt henviser til motiveringen i fremsættelsestalen i forrige folketingsår, Folketingstidende 1958-59, sp. 1941-47, skal jeg anbefale lovforslaget til hurtig og velvillig behandling her i tinget.

Ordføreren for forslagsstillerne (Ragnhild Andersen): På den kommunistiske folketingsgruppes vegne har jeg den ære for det høje ting at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om gennemførelse af en sygelønsordning, omfattende alle lønmodtagere.*

Vort forslag til beslutning vil være folketinget bekendt. Min gruppe fremsatte det samme i sidste samling, nærmere betegnet i februar dette år. Det var til første behandling den 17. april, og der nedsattes et udvalg, man siden intet har hørt fra.

Til begrundelse af mit partis stærke ønske om at få gennemført en retfærdig sygelønsordning, der er obligatorisk for alle lønarbejdere, kan jeg derfor henvise til, hvad jeg sagde herom i sidste folketingsår. Det kan læses i Folketingstidende 1958-59, sp. 3188-3190 og sp. 4384-4390.

Hertil vil jeg dog føje, at nødvendigheden af en for alle — kvindelige såvel som mandlige — arbejdere forsvarlig sygelønsordning træder endnu stærkere frem i dette år end i fjor. Mange priser er steget siden sidste vinter, f. eks. er husleje og daglige livsfornødenheder som mælk, brød og smør blevet ikke så lidt dyrere. Det forøger vanskelighederne for de familier, der rammes af sygdom, og især for dem, der slet ingen sygelønsordning har.

Min gruppe er naturligvis klar over, at sygeforsikringskommissionen har afsluttet sit arbejde, og at den også har taget hensyn til en del af mit partis ønsker i det forslag til en forbedret sygelønsordning for alle lønmodtagere, kommissionen møder med. Formentlig kan det forventes, at socialministeren i nær fremtid for tinget vil fremsætte blandt andet dette forslag fra kommissionen.

Når den kommunistiske gruppe desuagtet straks ved samlingens begyndelse genfrem-

sætter sit forslag fra sidste vinter, er det ikke alene for at tilkendegive, at vi mener, sagen haster; det skyldes i lige så høj grad, at vi på visse vigtige områder anser kommissionens forslag for at være mangelfuldt og vort forslag til beslutning for at være i bedre overensstemmelse med de ønsker og krav, der i år er rejst fra de store faglige kongresser, fra smedenes og arbejdsmændenes kongresser.

Vi har blandt andet fortsat den opfattelse, som det fremgår af vort forslag, at karensdagene er en uskik og bør tjernes helt, så enhver får ret til sygeløn fra første sygedag i lighed med, hvad tjenestemænd og funktionærer har under sygdom.

Desuden mener vi, at den ugentlige sygeløn i det mindste bør være på højde med ulykkesforsikringslovens maksimum, sådan som vi også foreslog det i fjor.

Min gruppe er heller ikke indforstået med — som det er foreslået af kommissionen — at omkostningerne ved en forbedret sygelønsordning delvis skal bæres af arbejderne. De må hvile på produktionen og derfor betales af arbejdsgiverne.

Efter vor opfattelse har tusinder af arbejdere måttet vente urimeligt længe på en forsvarlig sygelønsordning. Når det tidspunkt nu endelig ser ud til at være kommet, da et forslag er i sigte, opfordrer den kommunistiske folketingsgruppe til, at det bliver en retfærdig løsning, som imødekommer de arbejdendes berettigede ønsker og krav.

Med disse bemærkninger opfordrer jeg på min gruppes vegne det høje ting til at give vort forslag til folketingsbeslutning en hurtig og velvillig behandling.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 16 medlemmer til udvalget for forretningsordenen.

Valgt blev: *Einer-Jensen, Chr. Christian- sen, Holger Eriksen, Horn, Per Hækkerup, K. Axel Nielsen, Edel Saunte, Kirsten Gloerfelt-Tarp, Gøting, Erik Eriksen, Hartling, Thisted Knudsen, Harald Nielsen, Thestrup, Jørgen Jørgensen (Ullerup) og Poul Sørensen.*